

Miškuose tauriųjų elnių rujos metas jau baigiasi – jų galingi balsai prikimo, o gamtos mylėtojai, atsiliepę į miškininkų kvietimą atvykti į girininkijas pasiklausyti tauriųjų elnių riaumojimo, džiūgauja: daugeliui pavyko išgirsti išpūdingas Lietuvos miškų karalių rujos „dainas“ ir pamatyti pačius gyvūnus jų natūralioje aplinkoje. Rugsėjo antroje pusėje VI Valstybinių miškų urėdijos 14-je regioninių padalinių organizuota nemokama iniciatyva sulaukė didelio dėmesio – pasiklausyti tauriųjų elnių balsų atvyko beveik 400 įvairaus amžiaus dalyvių.

Išvykos į miškus klausytis tauriųjų elnių riaumojimo vyko Valstybinių miškų urėdijos Alytaus, Anykščių, Joniškio, Jurbarko, Kaišiadorių, Kauno, Kretingos, Pakruojo, Panevėžio, Rokiškio, Šiaulių, Šilutės, Trakų, Ukmergės regioninių padalinių girininkijose. Susidomėję gyventojai registravosi iš anksto, atvykę į girininkijas buvo padalinti į nedideles grupes ir patyrusių miškininkų – medžiotojų vedami vyko į tauriųjų elnių buvimo vietas.

Skirtinguose padaliniuose iš viso apsilankė beveik 400 dalyvių: pavienių suaugusiųjų, moksleivių, studentų grupių, šeimų su vaikais. Daugelis dalyvių tvirtino, kad šios išvykos pranoko jų lūkesčius, mat pavyko išgirsti išpūdingą tauriųjų elnių „dainų“ spektaklį ir pasisekė pamatyti ar net nufotografuoti iš miško tankmės išėjusius gyvūnus. Kai kuriems pasitaikė progų stebėti ir kitus miško gyventojus – briedžius, lapes, danielius, šernus.

„Įprastai tauriuosius elnius miške išvysti sudėtinga, nes jie yra baikštūs ir atsargūs. Per rują, elnių patinai išsirenka teritoriją, dažniausiai jaunuolynus, kad patelėms užtektų maisto, tad mes žinome kur jų grupės apsistojusios ir galime tyliai sėlindami, kad nepabaidytume, nuvesti žmones kuo arčiau“, – pasakoja Valstybinių miškų urėdijos Panevėžio regioninio padalinio miško apsaugos inžinierius Kornelijus Alekna, prižiūrintis šio padalinio profesionaliosios medžioklės plotus.

„Atvyko ir vaikų būrys. Būti miške temstant jiems jau savaime nuotykis, o dar ištempus ausis klausytis kas vyksta aplinkui: užriaumojus vienam elniui, iš kitur atsiliepia konkurentas, paskui nuaidi jauno patino bandymas, netrukus iš miško tankmės pasigirsta ir suremtų ragų taukšėjimas – vyksta kova“, – pasakojimą tęsia K. Alekna, tauriųjų elnių rujos metu sulaukiantis daugybės lankytojų grupių, taip pat ir gamtos fotografų iš įvairių Lietuvos kampelių.

Tauriųjų elnių patinai teritoriją žymi kvapu, laužydami šakas ir medelius ir, aišku, baubimu, kuo galingesniu ir išraiškingesniu – tai ženklas konkurentams atsitraukti arba susiremti, o patelėms šlietis prie stipriausiojo. Pasak Kaišiadorių regioninio padalinio Žiežmarių

girininkijos girininko Prano Vainorio, vyresni stiprūs patinai į savo grupę gali privilioti dešimt ir daugiau patelių, bet būna ir taip, kad du pešasi, trečias laimi – koks jauniklis ima ir nuvilioja patelę iš dominuojančio patino būrio.

„Išrinkę maistu gausias teritorijas patelėms, patys tauriųjų elnių patinai rujos metu nesimaitina. Pasibaigus rujai jie būna praradę beveik trečdalį savo svorio. Jei teritorijoje yra daug konkurentų, praranda dar ir balsą, norėdami įrodyti, kad jie stipresni, daug baubia ir taip išstampo balso stygas. Būna, stebi galingą žvėrį, jis užverčia galvą ir atrodo tuoj taip užriaumos, kad net miškas sudrebės, o iš nasrų išvirsta tik garų kamuolys ir menkas gergždimas“, – juokiasi girininkas P. Vainoris.

Šis girininkas lankytojų grupę į mišką vedė švintant. Ryžtas anksti keltis pasiteisino, mat dalyviams vienu metu pavyko pamatyti kelis tauriųjų elnių patinus, kviečiančius vienas kitą į dvikovą. Kituose Valstybinių miškų urėdijos regioniniuose padaliniuose dalyviai rinkosi dažniausiai vakare, prieš leidžiantis saulei. Taurieji elniai aktyviausi vakare arba ankstų rytą, ypač jei oras vėsesnis ir pakyla rūkas. Lietuviai lyjant išgirsti elnių baubimą tikimybė menka. Rujai tauriųjų elnių patinai pradeda ruoštis vasaros pabaigoje, intensyviausiai ji vyksta antroje rugsėjo pusėje, o spalio pradžioje baigiasi ir griaudintys elnių balsai rudėjančiame miške nutyla iki kitų metų.

Daug metų profesionaliosios medžioklės plotuose dirbantys ir gyvūnų elgseną išmanantys miškininkai džiaugiasi visuomenės susidomėjimu ir noru pažinti gamtą, iš arčiau pamatyti miško gyvenimą. Miškininkai žada panašias išvykas rengti ir kitais metais.

Valstybinių miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą ir yra svarbi šalies miškų ūkio sektoriaus plėtros dalyvė. Įmonė rūpinasi šalies miškingumu, diegia pažangias miškų įveisimo, atkūrimo, apsaugos, tvarkymo ir išteklių naudojimo technologijas, prižiūri valstybiniuose ir privačiuose miškuose esančius kelius ir saugo miškus nuo gaisrų.

Šiuo metu vienas pagrindinių Valstybinių miškų urėdijos veiklos prioritetų – sėkmingai užbaigti valstybinių miškų valdymo konsolidaciją, apjungti įmonės padalinių bendrąsias administracines funkcijas, centralizuotai organizuoti medienos ruošą.

Lina Liepytė

Nuotraukos Arūno Solovjovo

Išvykos į miškus: tauriuosius elnius pavyko ir išgirsti, ir pamatyti

